
AMANDMANI NA NACRT ZAKONA O POREZU NA DOHODAK

Član 2. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 2. (Pojmovi)

- (1) U smislu ovog zakona primjenjuje se značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima i propisima u Federaciji i Bosni i Hercegovini, ukoliko u ovom zakonu nije izričito navedeno drugačije značenje.
- (2) U smislu ovog zakona primjenjuju se sljedeći pojmovi:
 - a) pojam „**porezni obveznik**“ znači svako lice koje podliježe plaćanju poreza na dohodak prema ovom zakonu;
 - b) pojam „**lice**“ znači svako fizičko ili pravno lice;
 - c) pojam „**fizičko lice**“ znači građanin ili samostalni poduzetnik;
 - d) pojam „**samostalni poduzetnik**“ označava građanina koji ima registrovanu osnovnu, dopunsku ili dodatnu djelatnost.
 - e) pojam „**povezano lice**“ znači bilo koje lice koje je povezano sa poreznim obveznikom na način predviđen ovim zakonom;
 - f) pojam „**stalno mjesto poslovanja**“ smatra se mjesto preko kojeg nerezident obavlja poslovanje u cijelosti ili djelimično.
 - g) pojam „**neograničena porezna obaveza**“ smatra se pravom oporezivanja prihoda koji je ostvaren iz bilo kojeg izvora u Bosni i Hercegovini i/ili inostranstvu.
 - h) pojam „**porezni kredit**“ smatra se iznos za koji se umanjuje obračunati porez na dohodak.
 - i) pojam „**porezni agent**“ znači lice koje vrši obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak u ime poreznog obveznika.
 - j) pojam „**penzije**“ znači svako davanje licima na ime prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja iz prošlog radnog odnosa.
- (3) Na način korišten u ovom zakonu, jednina uključuje množinu, a množina uključuje jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije. Lična zamjenica "on" na isti način uključuje ličnu zamjenicu "ona", a "njega" uključuje "nju", osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

Amandman I

U članu 2. u stavu 2. iza tačke e) dodaje se nova tačka f) koja glasi:

„pojam „dohodak“ je ukupan prihod poreskog obveznika umanjen za rashode priznate prema ovom zakonu, u istom poreskom periodu.“

U istom članu, u istom stavu, u tački f) iza riječi „mjesto“ dodaju se riječi „u FBiH“.

Dosadašnje tačke f), g), h), i), j), postaju tačke g), h), i), j), k).

Objašnjenje

Obzirom da zakon nosi naziv „Zakon o porezu na dohodak“ neophodno je definisati odmah u članu 2. šta se pod dohotkom podrazumijeva. U pojmovniku se moraju definisati svi pojmovi koji se upotrebljavaju kroz tekst zakona, kako ne bi došlo do nejasnoća prilikom njegove primjene.

U tački f) je potrebno naglasiti da se radi o mjestu poslovanja na području Federacije BiH, jer postojeći način na koji je definisano „stalno mjesto poslovanja“ može dovesti do pogrešnog tumačenja u praksi. Zakon je na federalnom nivou i to treba da se precizira.

Nakon izmjene, član 2. glasi:

Član 2. (Pojmovi)

- (1) U smislu ovog zakona primjenjuje se značenje pojmova koji su definirani u drugim zakonima i propisima u Federaciji i Bosni i Hercegovini, ukoliko u ovom zakonu nije izričito navedeno drugačije značenje.
- (2) U smislu ovog zakona primjenjuju se sljedeći pojmovi:
 - a) pojam „**porezni obveznik**“ znači svako lice koje podliježe plaćanju poreza na dohodak prema ovom zakonu;
 - b) pojam „**lice**“ znači svako fizičko ili pravno lice;
 - c) pojam „**fizičko lice**“ znači građanin ili samostalni poduzetnik;
 - d) pojam „**samostalni poduzetnik**“ označava građanina koji ima registrovanu osnovnu, dopunsku ili dodatnu djelatnost.
 - e) pojam „**povezano lice**“ znači bilo koje lice koje je povezano sa poreznim obveznikom na način predviđen ovim zakonom;
 - f) pojam „**dohodak**“ je ukupan prihod poreskog obveznika umanjen za rashode priznate prema ovom zakonu, u istom poreskom periodu.

- g) pojam „**stalno mjesto poslovanja**“ smatra se mjesto u FBiH preko kojeg nerezident obavlja poslovanje u cijelosti ili djelimično.
 - h) pojam „**neograničena porezna obaveza**“ smatra se pravom oporezivanja prihoda koji je ostvaren iz bilo kojeg izvora u Bosni i Hercegovini i/ili inostranstvu.
 - i) pojam „**porezni kredit**“ smatra se iznos za koji se umanjuje obračunati porez na dohodak.
 - j) pojam „**porezni agent**“ znači lice koje vrši obračun, obustavu i uplatu poreza na dohodak u ime poreznog obveznika.
 - k) pojam „**penzije**“ znači svako davanje licima na ime prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja iz prošlog radnog odnosa.
- (3) Na način korišten u ovom zakonu, jednina uključuje množinu, a množina uključuje jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije. Lična zamjenica "on" na isti način uključuje ličnu zamjenicu "ona", a "njega" uključuje "nju", osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

Član 4. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 4.
(Rezidenti i nerezidenti)

- (1) Rezidentom Federacije, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice koje:
 - a) ima prebivalište ili boravište na teritoriji Federacije ili centar poslovnih i životnih interesa, i/ili
 - b) na teritoriji Federacije, neprekidno ili sa prekidima, boravi 183 ili više dana u bilo kojem dvanaestomjesečnom periodu.
- (2) Nerezidentom, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice, državljanin druge države koje na teritoriji Federacije nema prebivalište i stalno boravište, a boravi manje od 183 dana, neprekidno ili sa prekidima, u bilo kojem dvaneasetomjesečnom periodu.

Amandman II

U članu 4. u stavu 2. iza riječi „državljanin“ dodaju se riječi: „Republike Srpske, Brčko Distrikta, ili“.

Obrazloženje

Definisanjem nerezidenta kao fizičkog lica državljanina druge države, a ne i kao državljanina Republike Srpske i Brčko Distrikta moglo bi dovesti do pogrešnog tumačenja i problema kod primjene zakona u praksi.

Nakon izmjene, član 4. glasi:

**Član 4.
(Rezidenti i nerezidenti)**

- (1) Rezidentom Federacije, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice koje:
 - a) ima prebivalište ili boravište na teritoriji Federacije ili centar poslovnih i životnih interesa, i/ili
 - b) na teritoriji Federacije, neprekidno ili sa prekidima, boravi 183 ili više dana u bilo kojem dvanaestomjesečnom periodu.
- (2) Nerezidentom, u smislu ovog zakona, smatra se fizičko lice, državljanin Republike Srpske, Brčko Distrikta, ili druge države koje na teritoriji Federacije nema prebivalište i stalno boravište, a boravi manje od 183 dana, neprekidno ili sa prekidima, u bilo kojem dvaneasetomjesečnom periodu.

Član 6. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 6.
(Utvrđivanje dohotka)**

- (1) Dohodak je razlika između oporezivih prihoda ostvarenih u poreznom periodu i odbitnih rashoda nastalih u istom poreznom periodu.
- (2) Prihodi i rashodi utvrđuju se primjenom principa blagajne.
- (3) Prihodi se pripisuju onom licu koje ih je ostvarilo. U slučaju prestanka porezne obaveze prihodi se pripisuju onom licu (pravnom slijedniku) kojem se na temelju njihovog prijenosa povećava ekonomska snaga.
- (4) Rashodi se pripisuju onom licu kojem se pripisuju i prihodi iz stava (3) ovog člana, bez obzira ko ih je učinio.
- (5) Prihodi i rashodi koji su nastali u ime i za račun drugog (prolazne stavke) ne smatraju se ni prihodom, ni rashodom i ne utječu na visinu dohotka.
- (6) Odbitnim rashodima se ne smatraju ni oni rashodi koji se ne mogu jasno odvojiti od rashoda niti rashodi uzrokovani ličnim potrebama poreznog obveznika ili nisu nastali s namjerom sticanja oporezivih prihoda, kao što su: rashodi na ime ličnih poreza, novčanih kazni i prekršaja, troškova sudskih ili upravnih postupaka u ličnim predmetima i zateznih kamata na zakašnjela plaćanja rashoda.

Amandman III

U članu 6. stav 1. se briše.

U istom članu, u stavu 2. briše se tačka i dodaju riječi: „osim u slučaju prihoda isplate dividende ili udjela u dobiti“.

Obrazloženje

Obzirom da je amandmanom I predloženo da se u članu 2. koji definiše pojmove doda i pojam „dohodak“ onda u članu 6. stav 1. treba brisati. Svi pojmovi moraju biti definisani u članu 2. kako ne bi bilo konfuzije prilikom primjene zakona.

Ukoliko su pojmovi objašnjeni na samom početku nije neophodno u svakom članu u kojem se navedeni pojam spominje objašnjavati šta se pod njim podrazumijeva.

Nacrtom Zakona o porezu na dohodak kao osnovni princip na kojem počiva oporezivanje dohotka uvodi se princip blagajne, dakle oporezivanje u momentu isplate. Međutim, to bi značilo da ako neko ima dividende koje nisu isplaćene 10 godina i želi sada isplatu, oporezovale bi se sve prema ovom zakonu, što bi značilo retroaktivno djelovanje zakonskih odredbi. Zakon ne može retroaktivno djelovati i neophodno je definisati da se oporezuje samo ono što je bilo u momentu donošenja zakona i što se steklo nakon njegovog donošenja, a ne i prije.

Primjena principa blagajne ne može da se koristi u slučaju oporezivanja dohotka od ulaganja kapitala po osnovu dividendi/udjela u dobiti.

Predloženom odredbom doveli bi se u neravnopravan položaj obaveznici poreza na dohodak kojima dividenda ili udio od dobiti nisu isplaćeni do momenta stupanja na snagu ovog zakona, a ostvareni su prije donošenja zakona, prema onima kojima su isplaćeni iako su ostvareni po istoj pravnoj osnovi i istom razdoblju, dakle kada nije postojala obaveza plaćanja poreza na dividendu.

Treba oporezovati samo onu dividendu i udjele u dobiti koje nastaju kao rezultat poslovanja u razdoblju u kojem porezni sistem oporezuje takav dohodak.

Dodatni argument za prihvatanje predloženog amandmana je i presuda Ustavnog suda u Republici Hrvatskoj, kojom je sud proglasio neustavnim član 6. i 8. Zakona o porezu na dohodak, koji se odnose na oporezivanje dividendi prema načelu blagajne.

Navedenim odredbama se povratno oporezuju porezni obaveznici za vrijeme kada su bili zakonski oslobođeni plaćanja poreza na dividendu i udjela u dobiti, što je u suprotnosti s vladavinom prava i načelima pravne sigurnosti i objektivnosti pravnog poretka. Ustavni sud je u presudi naglasio da u trenutku donošenja poslovnih odluka subjekt mora da zna kojim će se poreznim zahvatima javna vlast umiješati u njegov dohodak, odnosno koje su mu trenutne, zakonom utvrđene porezne obaveze.

Nakon izmjene, član 6. glasi:

- (1) Prihodi i rashodi utvrđuju se primjenom principa blagajne, osim u slučaju prihoda isplate dividende ili udjela u dobiti.
- (2) Prihodi se pripisuju onom licu koje ih je ostvarilo. U slučaju prestanka porezne obaveze prihodi se pripisuju onom licu (pravnom slijedniku) kojem se na temelju njihovog prijenosa povećava ekonomska snaga.
- (3) Rashodi se pripisuju onom licu kojem se pripisuju i prihodi iz stava (3) ovog člana, bez obzira ko ih je učinio.
- (4) Prihodi i rashodi koji su nastali u ime i za račun drugog (prolazne stavke) ne smatraju se ni prihodom, ni rashodom i ne utječu na visinu dohotka.
- (5) Odbitnim rashodima se ne smatraju ni oni rashodi koji se ne mogu jasno odvojiti od rashoda niti rashodi uzrokovani ličnim potrebama poreznog obveznika ili nisu nastali s namjerom sticanja oporezivih prihoda, kao što su: rashodi na ime ličnih poreza, novčanih kazni i prekršaja, troškova sudskih ili upravnih postupaka u ličnim predmetima i zateznih kamata na zakašnjela plaćanja rashoda.

Član 7. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 7.

(Prihodi koji su predmet oporezivanja)

- (1) Prihodi koji podliježu obavezi obračuna i plaćanja poreza na dohodak su:
 - a) prihodi od nesamostalnog rada,
 - b) prihodi od samostalnog rada,
 - c) prihodi od imovine i imovinskih prava,
 - d) prihodi od ulaganja kapitala,
 - e) ostali prihodi u skladu sa članom 40. ovog zakona.
- (2) Prihodima, u smislu stava (1) ovog člana, smatraju se sva primanja bilo da su ostvarena u novcu, stvarima, pravima, uslugama ili na drugi način, izražena po tržišnoj vrijednosti stvari, prava ili protuusluga na dan sticanja raspolaganja.
- (3) Tržišna vrijednost, u smislu stava (2) ovog člana, predstavlja iznos koji bi se ostvario između nepovezanih lica u isto vrijeme za ista ili slična prava, stvari, usluge pod uslovima nepristrane konkurencije.

Amandman IV

U članu 7. u stavu 1. u tački d) riječ „kapitala“ mijenja se sa riječju „sredstava“.

Obrazloženje

Predložena izmjena je u saglasnosti sa pojmovima iz MRS i MSFI.

Na taj način će se olakšati primjena navedene odredbe ovog zakona.

Nakon izmjene, član 7. glasi:

Član 7.

(Prihodi koji su predmet oporezivanja)

- (1) Prihodi koji podliježu obavezi obračuna i plaćanja poreza na dohodak su:
 - a) prihodi od nesamostalnog rada,
 - b) prihodi od samostalnog rada,
 - c) prihodi od imovine i imovinskih prava,
 - d) prihodi od ulaganja sredstava,
 - e) ostali prihodi u skladu sa članom 40. ovog zakona.
- (2) Prihodima, u smislu stava (1) ovog člana, smatraju se sva primanja bilo da su ostvarena u novcu, stvarima, pravima, uslugama ili na drugi način, izražena po tržišnoj vrijednosti stvari, prava ili protuusluga na dan sticanja raspolaganja.
- (3) Tržišna vrijednost, u smislu stava (2) ovog člana, predstavlja iznos koji bi se ostvario između nepovezanih lica u isto vrijeme za ista ili slična prava, stvari, usluge pod uslovima nepristrane konkurencije.

Član 8. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 8.

(Izuzeti prihodi)

- (1) Prihodi koji se, u smislu ovog zakona, ne uključuju u osnovicu poreza na dohodak, a koji se isplaćuju iz budžeta svih nivoa vlasti ili vanbudžetskih fondova su:
 - a) naknada za vrijeme nezaposlenosti i spriječenosti za rad;
 - b) penzija rezidenta, bilo da je stečena u inostranstvu ili u Bosni i Hercegovini;
 - c) primanja ostvarena na osnovu posebnih propisa o pravima branilaca i članova njihovih porodica, ratnih vojnih invalida, civilnih invalida, civilnih žrtava rata i druge socijalne pomoći;
 - d) dječiji dodatak i novčana sredstava za opremu novorođenčeta;
 - e) naknada za rad hranitelja i naknada za održavanje korisnika u hraniteljskoj porodici;
 - f) naknade osuđenim licima za vrijeme odsluženja kazne u odgojno-popravnim, odnosno kazneno-popravnim ustanovama;

- g) prihodi na osnovu nagrada članovima Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i nagrada za tehničko - tehnološke inovacije i društveno - humanistička postignuća;
 - h) prihodi na osnovu nagrade učenicima i studentima osvojene na takmičenjima u okviru obrazovnog sistema i organiziranim školskim i visokoškolskim takmičenjima;
 - i) prihodi na osnovu nagrade za izuzetna dostignuća u oblasti obrazovanja, kulture, nauke, sporta i drugih povoda obilježavanja značajnih datuma;
 - j) osvojene, odnosno dobijene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim takmičenjima;
 - k) mjesečni prihodi u iznosu do 300,00 KM na osnovu stipendija učenika i studenata na redovnom školovanju;
 - l) godišnji prihodi po osnovu jednokratnih novčanih potpora dodijeljenih kandidatima izabranim putem javnih poziva ili konkursa koji dodjeljuje potpore, za sticanje naučnog stepena magistra nauka, odnosno doktora nauka, te postdoktorantima u svrhu izmirenja obaveza prema visokoškolskim ustanovama i troškova koji proističu iz obavljanja naučno-istraživačkog rada u iznosu do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
 - m) pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja;
 - n) premije, subvencije i druga sredstava koja se u svrhu poticanja razvoja poljoprivrede, plaćaju, odnosno isplaćuju iz budžeta Federacije, kantona i lokalne samouprave na poseban namjenski račun nosiocu porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji je upisan u registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast.
- (2) Prihodi koji se ne uključuju u osnovicu porez na dohodak su:
- a) primanja odnosno donacije koje građani ostvaruju po osnovu darovanja pravnih i fizičkih lica za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavka lijekova i ortopedskih pomagala), koja nisu plaćena osnovnim ili dopunskim zdravstvenim osiguranjem;
 - b) godišnji prihodi na osnovu naknada za tjelesna oštećenja, umanjenu radnu sposobnost, naknada za pretrpljenu neimovinsku štetu i naknada šteta zaposlenicima po osnovu posljedica nesreće na radu u iznosu do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku
 - c) nasljedstva i pokloni ukoliko su na njih plaćeni porezi po propisima kantona;
 - d) godišnji prihodi u iznosu do 3.600,00 KM na ime stipendija i/ili školarine (upisnine) učenika i studenata na redovnom školovanju;
 - e) mjesečne naknade u iznosu do 150,00 KM na ime troškova prakse i obrazovanja učenika i studenata na redovnom školovanju;

- f) naknade troškova volontiranja u mjesečnom iznosu do 100,00 KM koju ostvaruje volonter, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje;
- g) naknade u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika, pomoći u slučaju teške invalidnosti, bolesti zaposlenog u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- h) pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja u visini stvarnih troškova;
- i) naknade štete zbog posljedica nesreće prema odluci suda ili nagodbi u toku sudskog/vansudskog postupka u visini do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- j) prihodi od prodaje imovine koja je korištena u lične svrhe, osim prihoda iz ovog zakona
- k) osvojene, odnosno dobijene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim takmičenjima;
- l) otpremnina koja se daje zaposlenom u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku prilikom odlaska u penziju;
- m) prihodi na osnovu kamate u bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama, bankovnim računima (žiroračun, devizni računi i dr.) i kamate na državne obveznice, osim prihoda iz člana 39. stav (1) tačka a) ovog zakona;
- n) prihodi po osnovu osiguranja života, stvari, imovine i odgovornosti, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriji Federacije;
- o) prihodi po osnovu isplaćenih naknada životnog osiguranja koji imaju karakter štednje, kao i isplaćene prihode po osnovu dobrovoljnog penzijskog osiguranja, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriji Federacije, osim prihoda iz člana 39. stav (1) tačka d) ovog zakona;
- p) prihodi iz člana 17. stav (5) ovoga zakona, koje isplaćuje/daje porezni agent;
- r) godišnji prihodi ili naknade fizičkih lica koje ostvaruju u neprofitnim pravnim licima za dobrovoljno učešće u akcijama koje su u općem javnom interesu u iznosu do 500,00 KM;
- s) godišnje naknade na ime socijalne pomoći koja se isplaćuju iz sredstava članarine članovima radničkih sindikata ili udruženja penzionera u visini do jedne prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- t) naknade koje se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa Evropske unije putem akreditiranih tijela za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Evropske unije;
- u) naknade koje se isplaćuju od strane Organizacije ujedinjenih naroda i njenih specijaliziranih agencija i OHR-a prema rezidentima Federacije s osnova radnog odnosa.

Amandman V

U članu 8. u stavu 2.:

U tački c) riječi „ukoliko su na njih plaćeni porezi po propisima kantona“ mijenjaju se riječima „u skladu sa zakonom“.

U tački d) broj „3.600,00“ mijenja se brojem „6.000,00“.

U tački e) broj „150,00“ mijenja se brojem „300,00“.

U tački f) broj „100,00“ mijenja se brojem „250,00“.

U tački j) riječi „koja je korištena u lične svrhe, osim prihoda iz ovog zakona“ se brišu.

U tački r) iza riječi „KM“ dodaje se zarez i riječ „mjesečno“.

Iza tačke u) dodaje se nova tačka v) koja glasi: naknada za učenje kroz rad.

Obrazloženje

U slučaju da dođe do izmjena propisa i nadležnosti između Federacije i kantona morao bi se mijenjati i ovaj zakon. Zbog toga je predložena formulacija prikladnija od postojeće.

Povećanjem prihoda koji ne ulaze u osnovicu poreza na dohodak po osnovu školarine, stipendiranja, troškova prakse i obrazovanja učenika, te naknade troškova volontiranja omogućit će veća ulaganja u obrazovanje. Obrazovanje i znanje su jedan od osnovnih faktora koji utječu na konkurentnost domaće privrede i ekonomski rast društva.

Prihvatanjem predloženog amandmana država će pokazati kako vodi računa o mladima i njihovom obrazovanju, te se ne smije zaboraviti da su mladi budućnost svake države.

Predložena formulacija tačke j) je u suprotnosti sa članom 33. ovog zakona. Prilikom prodaje imovine plaća se porez na promet nepokretnosti. Obzirom da se plaća ili PDV, ili porez na promet nepokretnosti može doći do duplog oporezivanja.

U tački r) obzirom da je riječ o djelovanju od općeg javnog interesa potrebno je da zakon stimuliše takav rad kroz podizanje neoporezivog cenzusa. Pogotovo zato što bi prihod po ovom osnovu bio zanemariv i ne može bitno utjecati na finansijsku stabilnost budžeta.

U BiH se radi na uvođenju dualnog sistema obrazovanja, koji se uspješno primjenjuje u mnogim zapadnim zemljama, poput Njemačke.

Uvođenjem ovakvog sistema obrazovanja predviđeno je da učenici u prvoj godini jedan dan sedmično provedu na praksi u nekoj od kompanija, u drugoj godini dva dana sedmično, dok je u trećoj godini predviđeno da u firmama provedu tri dana na praksi.

Obzirom da se radi na donošenju Zakona o dualnom obrazovanju neophodno je da se u Zakonu o porezu na dohodak definiše da se naknada za učenje kroz rad ne uključuje u osnovicu porez na dohodak. Na taj način će se stimulisati veće angažovanje učenika da uče kroz rad i da nakon završetka srednje škole odmah počinju sa radom u svojoj struci. Time će se spriječiti odlazak mladih ljudi iz BiH i smanjiti nezaposlenost. Nova zapošljavanja ujedno znače veću potrošnju, čime se obezbjeđuje veće punjenje budžeta i vanbudžetskih fondova.

Nakon izmjene, član 8. glasi:

Član 8. (Izuzeti prihodi)

- (1) Prihodi koji se, u smislu ovog zakona, ne uključuju u osnovicu poreza na dohodak, a koji se isplaćuju iz budžeta svih nivoa vlasti ili vanbudžetskih fondova su:
 - a) naknada za vrijeme nezaposlenosti i spriječenosti za rad;
 - b) penzija rezidenta, bilo da je stečena u inostranstvu ili u Bosni i Hercegovini;
 - c) primanja ostvarena na osnovu posebnih propisa o pravima branilaca i članova njihovih porodica, ratnih vojnih invalida, civilnih invalida, civilnih žrtava rata i druge socijalne pomoći;
 - d) dječiji dodatak i novčana sredstava za opremu novorođenčeta;
 - e) naknada za rad hranitelja i naknada za izdržavanje korisnika u hraniteljskoj porodici;
 - f) naknade osuđenim licima za vrijeme odsluženja kazne u odgojno-popravnim, odnosno kazneno-popravnim ustanovama;
 - g) prihodi na osnovu nagrada članovima Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i nagrada za tehničko - tehnološke inovacije i društveno - humanistička postignuća;
 - h) prihodi na osnovu nagrade učenicima i studentima osvojene na takmičenjima u okviru obrazovnog sistema i organiziranim školskim i visokoškolskim takmičenjima;
 - i) prihodi na osnovu nagrade za izuzetna dostignuća u oblasti obrazovanja, kulture, nauke, sporta i drugih povoda obilježavanja značajnih datuma;
 - j) osvojene, odnosno dobijene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim takmičenjima;
 - k) mjesečni prihodi u iznosu do 300,00 KM na osnovu stipendija učenika i studenata na redovnom školovanju;

- l) godišnji prihodi po osnovu jednokratnih novčanih potpora dodijeljenih kandidatima izabranim putem javnih poziva ili konkursa koji dodjeljuje potpore, za sticanje naučnog stepena magistra nauka, odnosno doktora nauka, te postdoktorantima u svrhu izmirenja obaveza prema visokoškolskim ustanovama i troškova koji proističu iz obavljanja naučno-istraživačkog rada u iznosu do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
 - m) pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja;
 - n) premije, subvencije i druga sredstava koja se u svrhu poticanja razvoja poljoprivrede, plaćaju, odnosno isplaćuju iz budžeta Federacije, kantona i lokalne samouprave na poseban namjenski račun nosiocu porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji je upisan u registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast.
- (2) Prihodi koji se ne uključuju u osnovicu porez na dohodak su:
- a) primanja odnosno donacije koje građani ostvaruju po osnovu darovanja pravnih i fizičkih lica za zdravstvene potrebe (operativne zahvate, liječenja, nabavka lijekova i ortopedskih pomagala), koja nisu plaćena osnovnim ili dopunskim zdravstvenim osiguranjem;
 - b) godišnji prihodi na osnovu naknada za tjelesna oštećenja, umanjenu radnu sposobnost, naknada za pretrpljenu neimovinsku štetu i naknada šteta zaposlenicima po osnovu posljedica nesreće na radu u iznosu do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku
 - c) nasljedstva i pokloni u skladu sa zakonom;
 - d) godišnji prihodi u iznosu do 6.000,00 KM na ime stipendija i/ili školarine (upisnine) učenika i studenata na redovnom školovanju;
 - e) mjesečne naknade u iznosu do 300,00 KM na ime troškova prakse i obrazovanja učenika i studenata na redovnom školovanju;
 - f) naknade troškova volontiranja u mjesečnom iznosu do 250,00 KM koju ostvaruje volonter, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje;
 - g) naknade u slučaju smrti zaposlenog, člana njegove porodice ili penzionisanog radnika, pomoći u slučaju teške invalidnosti, bolesti zaposlenog u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
 - h) pomoći zbog uništenja ili oštećenja imovine uslijed elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih događaja u visini stvarnih troškova;
 - i) naknade štete zbog posljedica nesreće prema odluci suda ili nagodbi u toku sudskog/vansudskog postupka u visini do pet prosječnih plaća u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
 - j) prihodi od prodaje imovine;

- k) osvojene, odnosno dobijene nagrade u novcu, stvarima i/ili pravima za pokazano znanje u kvizovima i drugim sličnim takmičenjima;
- l) otpremnina koja se daje zaposlenom u visini do tri prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku prilikom odlaska u penziju;
- m) prihodi na osnovu kamate u bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrugama, bankovnim računima (žiroračun, devizni računi i dr.) i kamate na državne obveznice, osim prihoda iz člana 39. stav (1) tačka a) ovog zakona;
- n) prihodi po osnovu osiguranja života, stvari, imovine i odgovornosti, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriji Federacije;
- o) prihodi po osnovu isplaćenih naknada životnog osiguranja koji imaju karakter štednje, kao i isplaćene prihode po osnovu dobrovoljnog penzijskog osiguranja, koje isplaćuju društva za osiguranje i reosiguranje koja imaju sjedište na teritoriji Federacije, osim prihoda iz člana 39. stav (1) tačka d) ovog zakona;
- p) prihodi iz člana 17. stav (5) ovoga zakona, koje isplaćuje/daje porezni agent;
- r) godišnji prihodi ili naknade fizičkih lica koje ostvaruju u neprofitnim pravnim licima za dobrovoljno učešće u akcijama koje su u općem javnom interesu u iznosu do 500,00 KM mjesečno;
- s) godišnje naknade na ime socijalne pomoći koja se isplaćuju iz sredstava članarine članovima radničkih sindikata ili udruženja penzionera u visini do jedne prosječne plaće u Federaciji prema posljednjim objavljenim podacima nadležnih organa za statistiku;
- t) naknade koje se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova i programa Evropske unije putem akreditiranih tijela za provedbu aktivnosti mobilnosti u okviru programa i fondova Evropske unije;
- u) naknade koje se isplaćuju od strane Organizacije ujedinjenih naroda i njenih specijaliziranih agencija i OHR-a prema rezidentima Federacije s osnova radnog odnosa.
- v) naknada za učenje kroz rad.

Član 12. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 12.
(Stopa poreza na dohodak)**

Porez na dohodak plaća se po stopi od:

- a) 10% na mjesečnu osnovicu poreza na dohodak do 800,00KM odnosno godišnju osnovicu 9.600,00 KM,
- b) 20% na razliku mjesečne osnovice poreza na dohodak preko 800,00KM odnosno godišnju osnovicu 9.600,00 KM.

Amandman VI

Član 12. mijenja se i glasi: Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Alternativa:

U članu 12. tačka a) mijenja se i glasi: 10% na godišnju osnovicu od 12.001 KM do 15.000 KM.

U istom članu tačka b) mijenja se i glasi: 15% na godišnju osnovicu od 15.001 do 24.000 KM.

U istom članu dodaje se nova tačka c) koja glasi: 20% na godišnju osnovicu preko 24.000 KM.

Obrazloženje

Jedan od neophodnih preduslova za značajniji ekonomski rast je generiranje potrošnje. Ukoliko država obezbijedi prostor za veću potrošnju doći će do veće kupovine proizvoda i usluga što će generirati potrebu za novim zapošljavanjem. Novozaposleni će plaćanjem poreza i doprinosa obezbijediti veće punjenje vanbudžetskih fondova i budžeta.

S obzirom da plaće do 1.000 KM realno ne omogućavaju značajniju štednju jasno je da će se taj kompletan iznos plasirati u potrošnju. Iskustva iz zemalja okruženja i zemalja EU koje su podigle neoporezivi dio dohotka pokazuju da je to rješenje imalo značajan utjecaj na porast ekonomskih aktivnosti i ekonomski rast.

S obzirom na prosječan iznos neoporezivog dijela dohotka prema trenutno važećem zakonu i proširenjem osnovice za obračun poreza na dohodak zbog oporezivanja toplog obroka, prevoza s posla na posao i regresa došlo je do minimalnog povećanja neoporezivog dijela dohotka. S druge strane, porodice koje imaju više izdržavanih članova domaćinstva će doći u težu situaciju u odnosu na zaposlene koji nemaju izdržavane članove porodice.

Zbog toga treba pokazati socijalnu osjetljivost kroz podizanje neoporezivog dijela dohotka i uvođenjem treće stope u iznosu od 15% kako je alternativno predloženo.

Nakon izmjene, član 12. glasi:

Član 12. (Stopa poreza na dohodak)

Porez na dohodak plaća se po stopi od 10%.

Ukoliko se prihvati alternativni prijedlog:

**Član 12.
(Stopa poreza na dohodak)**

- (1) Porez na dohodak plaća se po stopi od:
- a) 10% na godišnju osnovicu od 12.001 KM do 15.000 KM
 - b) 15% na godišnju osnovicu od 15.001 do 24.000 KM
 - c) 20% na razliku mjesečne osnovice poreza na dohodak preko 2.000,00 KM.

Član 15. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 15.
(Povezana lica)**

- (1) Povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se sljedeća lica:
- a) braćni i vanbraćni drug, potomci braćnog i vanbraćnog druga, braća i sestre i njihovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao braća i sestre i roditelji braćnog ili vanbraćnog druga;
 - b) pravno lice i svako fizičko lice koje posjeduje neposredno ili posredno 25 ili više procenata vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u tom pravnom licu;
 - c) dva ili više pravnih lica ukoliko jedno fizičko lice ili treće lice posjeduje direktno ili indirektno 25 ili više procenata vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u svakom pravnom licu.
- (2) Povezanim licima smatraju se i bilo koja dva lica ukoliko jedno lice djeluje ili će vjerovatno djelovati u skladu sa smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama drugog lica ili ukoliko oba djeluju ili će vjerovatno djelovati u skladu sa smjernicama, zahtjevima, prijedlozima ili željama trećeg lica, bez obzira na to da li su te smjernice, zahtjevi, prijedlozi ili želje saopćeni.

Amandman VII

**U članu 15. stav 2. se briše i umjesto njega se dodaje novi stav 2. koji glasi:
„Povezanim licima smatraju se i lica definisana Zakonom o tržištu vrijednosnih papira FBiH“.**

Obrazloženje

Obzirom da je ovo oblast koju regulira Zakon o tržištu vrijednosnih papira FBiH dovoljno je da se uputi na pomenuti zakon. Time će se izbjeći mogućnost da dva zakona istu oblast regulišu na različite načine.

Nakon izmjene, član 15. glasi:

Član 15. (Povezana lica)

- (1) Povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se sljedeća lica:
 - a) bračni i vanbračni drug, potomci bračnog i vanbračnog druga, braća i sestre i njihovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao braća i sestre i roditelji bračnog ili vanbračnog druga;
 - b) pravno lice i svako fizičko lice koje posjeduje neposredno ili posredno 25 ili više procenata vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u tom pravnom licu;
 - c) dva ili više pravnih lica ukoliko jedno fizičko lice ili treće lice posjeduje direktno ili indirektno 25 ili više procenata vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u svakom pravnom licu.
- (2) Povezanim licima smatraju se i lica definisana Zakonom o tržištu vrijednosnih papira FBiH.

Član 16. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 16. (Transferne cijene)

- (1) Transfernom cijenom smatra se cijena koja je nastala između povezanih lica iz člana 15. ovog zakona, a koja se uslijed smjernica, zahtjeva, prijedloga ili želja povezanog lica, obavlja po uslovima koji ne postoje između nepovezanih lica, ili koja je različita od tržišne cijene.
- (2) Porezni obveznik koji ima jednu ili više transakcija iz stava (1) ovog člana između povezanih lica, dužan je transakcije iskazati po principu „van dohvata ruke“, na način da se transakcije sa povezanim licima ne razlikuju od uslova koji bi postojali između nepovezanih lica u uporedivim transakcijama obavljenim pod uporedivim okolnostima.
- (3) Transakcija između nepovezanih lica je uporediva sa transakcijom između povezanih lica kada ne postoje razlike između transakcija koje bi mogle da materijalno utječu na finansijski efekt koji se ispituje metodom transferne cijene.

- (4) Metode transferne cijene su:
 - a) metoda uporedne cijene i/ili
 - b) metoda cijene koštanja uvećana za uobičajenu zaradu.
- (5) Ukoliko uslovi transakcije sa povezanim licem nisu u skladu sa principom „van dohvata ruke“, Porezna uprava će povećati dohodak poreznog obveznika, tako što će ili povećati oporezivi prihod ili smanjiti priznate rashode da bi se ostvarila usklađenost sa principom „van dohvata ruke“.

Amandman VIII

U članu 16. stav 4. mijenja se i glasi: Metode transferne cijene određuju se u skladu sa Pravilnikom o transfernim cijenama.

Obrazloženje

Obzirom da je ovo oblast koju regulira Pravilnik o transfernim cijenama dovoljno je da se uputi na pomenuti propis. Time će se izbjeći mogućnost da dva propisa istu oblast regulišu na različite načine. U ovom zakonu definisane su samo dvije metode transfernih cijena a Pravilnikom koji je *lex specialis* definisano je pet metoda. Zbog toga je neophodno izmijeniti ovaj član kako je i predloženo.

Nakon izmjene, član 16. glasi:

Član 16. (Transferne cijene)

- (1) Transfernom cijenom smatra se cijena koja je nastala između povezanih lica iz člana 15. ovog zakona, a koja se uslijed smjernica, zahtjeva, prijedloga ili želja povezanog lica, obavlja po uslovima koji ne postoje između nepovezanih lica, ili koja je različita od tržišne cijene.
- (2) Porezni obveznik koji ima jednu ili više transakcija iz stava (1) ovog člana između povezanih lica, dužan je transakcije iskazati po principu „van dohvata ruke“, na način da se transakcije sa povezanim licima ne razlikuju od uslova koji bi postojali između nepovezanih lica u uporedivim transakcijama obavljenim pod uporedivim okolnostima.
- (3) Transakcija između nepovezanih lica je uporediva sa transakcijom između povezanih lica kada ne postoje razlike između transakcija koje bi mogle da materijalno utječu na finansijski efekt koji se ispituje metodom transferne cijene.
- (4) Metode transferne cijene određuju se u skladu sa Pravilnikom o transfernim cijenama.

- (5) Ukoliko uslovi transakcije sa povezanim licem nisu u skladu sa principom „van dohvata ruke“, Porezna uprava će povećati dohodak poreznog obveznika, tako što će ili povećati oporezivi prihod ili smanjiti priznate rashode da bi se ostvarila usklađenost sa principom „van dohvata ruke“.

Član 17. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 17.
(Predmet oporezivanja)**

- (1) Prihodom od nesamostalnog rada smatraju se svi prihodi i koristi koje poslodavac daje zaposleniku po osnovu radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, i to:
- a) bruto plaću koju poslodavac isplaćuje zaposleniku u vezi sa sadašnjim radom, (uključujući noćni, prekovremeni ili rad u neradnim danima), budućim naknadama po osnovu sadašnjeg i prijašnjeg radnog odnosa,
 - b) isplate po osnovu naknade za topli obrok, regres, prijevoz i ostalih naknada iz radnog odnosa, u skladu sa odredbama ovog zakona,
 - c) prihodi po osnovi koristi, premija, pomoći, bonusa i nagrada koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku u skladu sa odredbama ovog zakona,
 - d) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekle porezne periode, a koje se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalnog rada,
 - e) svi drugi prihodi koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku za obavljene rad po njegovim uputama, na osnovu i u vezi sa nesamostalnim radom (komisije, radna tijela, konsalting i sl.)
- (2) Posebno, prihodom ili koristi od nesamostalnog rada smatra se i:
- a) menadžerska naknada (plaća) ili korist koja se isplaćuje/daje licima bez zasnivanja radnog odnosa,
 - b) naknada (plaća) ili korist lica upućenih na rad na teritoriji Federacije po nalogu inostranog poslodavca u domaća privredna društva za rad u tim društvima,
 - c) naknada (plaća) ili korist lica upućenih na rad van teritorije Federacije po nalogu poslodavca, u inostrana društva za rad u tim društvima,
 - d) naknada (plaća) ili korist članova predstavničkih i izvršnih tijela državne, entitetske i kantonalne vlasti i jedinica lokalne samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama,
 - e) naknada (plaća) ili korist lica nastavnog, profesorskog, istraživačkog osoblja na univerzitetima, fakultetima i visokoškolskim ustanovama koji im se isplaćuju za rad u tim ustanovama,

- f) naknada (plaća) ili korist licima na privremenima ili povremenim poslovima u periodu ili periodima koji ukupno traju duže od dva mjeseca u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu.
- (3) Oporezivim prihodom od nesamostalnog rada smatraju se i vrijednosni papiri koje zaposlenik dobije od poslodavca ili od s poslodavcem povezanog lica u momentu sticanja prava raspolaganja tim vrijednosnim papirima. Vrijednosni papir u smislu ovog zakona smatra se i polica osiguranja.
- (4) Koristi, u smislu ovog zakona, smatraju se:
- a) korištenje službenog vozila i drugih sredstava u privatne svrhe;
 - b) smještaj, hrana i druga sredstava i usluga;
 - c) prodaja odnosno kupovina imovine poreznog agenta po cijeni koja je niža od tržišne cijene;
 - d) kamate za odobreni beskamadni krediti ili krediti sa kamatnom stopom koja je niža od tržišne kamatne stope;
 - e) izmirivanje ličnih troškova;
 - f) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze;
 - g) premije osiguranja koje plaća poslodavac ili sa poslodavcem povezano lice, a gdje je korisnik polise osiguranja zaposlenik na način propisan ovim zakonom.
- (5) Izuzeti prihodi iz člana 8. stava (2) ovog zakona koji ne ulaze u dohodak od nesamostalnog rada i koji ne podliježu oporezivanju su:
- a) posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatioca prihoda odnosno plaće,
 - b) posebni ljekarski pregledi, po osnovu posebnih propisa,
 - c) razni oblici stručnog usavršavanja koja su u vezi s djelatnošću poslodavca i isplatioca prihoda,
 - d) članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obavezan poslodavac plaćati za zaposlenike pri obavljanju određenih poslova za poslodavaca i/ili isplatioca prihoda odnosno plaće,
 - e) naknada troškova službenog putovanja, i to: dnevnice do visine određene posebnim propisom, troškovi smještaja, prijevoza i ostalih naknada zaposlenim u visini propisanoj Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dohodak.
 - f) troškovi pripremanja obroka u vlastitim restoranima kod poslodavca ili obroka isporučenog poslodavcu od lica registrovanog za usluge kateringa, a najviše do 4,5KM dnevno po zaposlenom.

Amandman IX

U članu 17. u stavu 1. tački a) izbaciti riječ „bruto“.

U istom članu i stavu tački b) iza riječi „obrok“ dodaju se riječi: „ukoliko prelazi iznos od 90 KM“.

Iza riječi „regres“ dodaju se riječi: „ukoliko prelazi iznos od 300 KM“.

Iza riječi „prijevoz“ dodaju se riječi: „ukoliko prelazi iznos od 40 KM“.

U istom članu i stavu, u tački c) riječ „pomoći“ se briše.

U istom članu u stavu 3. riječi „Vrijednosni papir u smislu ovog zakona smatra se i polica osiguranja.“ se brišu.

U istom članu u stavu 4. tački b) briše se tačka-zarez i dodaju riječi „osim ako su navedeni troškovi vezani za poslovnu djelatnost.“

U istom članu i stavu tačke c) i d) se brišu.

U istom članu i stavu u tački g) umjesto briše se tačka, dodaje zarez i riječi „osim osiguranja zaposlenika u vezi s poslom koji obavljaju.“

Dosadašnje tačke e), f) i g) postaju tačke c), d) i e).

U istom članu u stavu 5. tačka f) se briše.

Objasnenje

Ukoliko u stavu 1. ostane predložena formulacija, doći će do plaćanja poreza na porez, jer bruto plata sadži i porez na dohodak.

Predloženim rješenjem u Nacrtu zakona o porezu na dohodak osim plaće oporezuje se i naknada za topli obrok, prijevoz i regres. To predstavlja dodatno opterećenje za poslodavce, povećava troškove poslovanja, a samim tim dovodi i do nekonkurentnosti.

Predloženim amandmanom ostavio bi se jedan dio naknade za topli obrok, prijevoz i regres, koji ne bi bio oporeziv, kao što je i u nekim zemljama EU, poput Slovenije i Hrvatske i u nekim zemljama okruženja.

Formulacija „prihodi po osnovu pomoći koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku“ je totalno neadekvatna i nejasna.

Prema Zakonu o tržištu vrijednosnih papira polica osiguranja nije vrijednosni papir. Zakonom o porezu na dohodak se ne može definisati drugačije nego što je to u pomenutom zakonu koji reguliše oblast vrijednosnih papira.

Ono što se može definisati ovim zakonom je samo da prihod ostvaren od police osiguranja bude predmet poreza na dohodak, a nikako da se polica osiguranja smatra vrijednosnim papirom.

U tački b) stava 4. potrebno je definisati da ukoliko su smještaj, hrana, i druga sredstva i usluge troškovi vezani za poslovnu djelatnost ne mogu biti predmet oporezivanja prema ovom zakonu. Obzirom da bi u ovom slučaju navedeni troškovi bili vezani za izvršenje neophodne djelatnosti kompanije to bi trebalo da se izuzme od plaćanja poreza na dohodak.

Prodaja, odnosno kupovina je obligacionopravni odnos i nikako se ne može smatrati kao korist. Korist može nastati po osnovu obligacionopravnog odnosa, ali sam odnos ne može biti korist. Također, formulacija niža od tržišne cijene je neprimjenjiva u praksi. Zato što se ne zna organ koji će utvrditi tržišnu cijenu, elemente i kriterije za utvrđivanje najniže cijene i period primjene te tržišne cijene.

Formulacija data u stavu 4., tački d) je potpuno besmislena, jer kamata ne može biti korist. Korist bi eventualno mogla biti iznos razlike između tržišne kamatne stope i kamatne stope za odobreni kredit. Također, postavlja se pitanje ko utvrđuje tržišnu kamatnu stopu, elemente i kriterije za utvrđivanje iste.

Iz ovakve formulacije u tački g) proizilazi da i premija osiguranja zaposlenika od posljedica nesreće na poslu koju plaća poslodavca predstavlja korist za zaposlenika kao korisnika polise i da na nju treba zaračunati obavezne doprinose i porez na dohodak. Premija ove vrste osiguranja je u Zakonu o porezu na dobit porezno priznat rashod i također je porezno priznat rashod i u ovom zakonu jer se, u skladu sa odredbom člana 22. stav 1., ovaj rashod može u potpunosti isključivo i direktno povezati sa obavljanjem samostalnog rada, pa je potrebno ovu vrstu osiguranja izuzeti.

Ukoliko se prihvati predložena formulacija, obuhvatila bi se i putnička zdravstvena osiguranja zaposlenika prilikom obavljanja službenog putovanja u inostranstvo i osiguranja putnika u javnom prevozu u toku tog putovanja, koji padaju na teret poslodavca jer su povezani sa obavljanjem djelatnosti poslodavca, a korisnik tih polisa je zaposlenik koji obavlja službeno putovanje.

Predložena izmjena ima za cilj da se izbjegnu eventualni nesporazumi koji bi mogli proizaći iz različitog tumačenja odredbe i smanjiti interes poslodavca da ugovaraju osiguranja svojih zaposlenika, što je u suprotnosti sa interesima i same vlasti koja je zainteresovana za ostvarivanje što većeg stepena osiguravajuće zaštite.

Osnovica poreza na dohodak može biti samo određena novčana korist.

Međutim, u stavu 5. tački f) su dati troškovi pripravljanja obroka a oni su ne samo u našoj zemlji nego u svim evropskim zemljama tretirani kao trošak poslovanja i na njih se plaća PDV. Čak šta više, u BiH obaveznik plaćanja PDV-a nema pravo na odbitni PDV na troškove pripreme toplog obroka. Tako da bi u ovom slučaju došlo do klasičnog dvostrukog oporezivanja. Porez na dohodak plaćao bi se i na osnovicu u koju je uključen iznos plaćenog PDV-a.

Nakon izmjene, član 17. glasi:

**Član 17.
(Predmet oporezivanja)**

- (1) Prihodom od nesamostalnog rada smatraju se svi prihodi i koristi koje poslodavac daje zaposleniku po osnovu radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos, i to:
 - a) plaću koju poslodavac isplaćuje zaposleniku u vezi sa sadašnjim radom, (uključujući noćni, prekovremeni ili rad u neradnim danima), budućim naknadama po osnovu sadašnjeg i prijašnjeg radnog odnosa,
 - b) isplate po osnovu naknade za topli obrok ukoliko prelazi iznos od 90 KM, regres ukoliko prelazi iznos od 300 KM, prijevoz ukoliko prelazi iznos od 40 KM i ostalih naknada iz radnog odnosa, u skladu sa odredbama ovog zakona,
 - c) prihodi po osnovi koristi, premija, bonusa i nagrada koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku u skladu sa odredbama ovog zakona,
 - d) zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekle porezne periode, a koje se zaposleniku ili bivšem zaposleniku isplaćuju u tekućem poreznom periodu na osnovu sudske presude osim iznosa zateznih kamata koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalnog rada,
 - e) svi drugi prihodi koje poslodavac isplaćuje ili daje zaposleniku za obavljene rad po njegovim uputama, na osnovu i u vezi sa nesamostalnim radom (komisije, radna tijela, konsalting i sl.)
- (2) Posebno, prihodom ili koristi od nesamostalnog rada smatra se i:
 - a) menadžerska naknada (plaća) ili korist koja se isplaćuje/daje licima bez zasnivanja radnog odnosa,
 - b) naknada (plaća) ili korist lica upućenih na rad na teritoriji Federacije po nalogu inostranog poslodavca u domaća privredna društva za rad u tim društvima,
 - c) naknada (plaća) ili korist lica upućenih na rad van teritorije Federacije po nalogu poslodavca, u inostrana društva za rad u tim društvima,
 - d) naknada (plaća) ili korist članova predstavničkih i izvršnih tijela državne, entitetske i kantonalne vlasti i jedinica lokalne samouprave koji im se isplaćuju za rad u tim tijelima i jedinicama,
 - e) naknada (plaća) ili korist lica nastavnog, profesorskog, istraživačkog osoblja na univerzitetima, fakultetima i visokoškolskim ustanovama koji im se isplaćuju za rad u tim ustanovama,
 - f) naknada (plaća) ili korist licima na privremenima ili povremenim poslovima u periodu ili periodima koji ukupno traju duže od dva mjeseca u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu.

- (3) Oporezivim prihodom od nesamostalnog rada smatraju se i vrijednosni papiri koje zaposlenik dobije od poslodavca ili od s poslodavcem povezanog lica u momentu sticanja prava raspolaganja tim vrijednosnim papirima.
- (4) Koristi, u smislu ovog zakona, smatraju se:
 - a) korištenje službenog vozila i drugih sredstava u privatne svrhe;
 - b) smještaj, hrana i druga sredstava i usluga, osim ako su navedeni troškovi vezani za poslovnu djelatnost;
 - c) izmirivanje ličnih troškova;
 - d) izmirivanje ili oprost dužničke obaveze;
 - e) premije osiguranja koje plaća poslodavac ili sa poslodavcem povezano lice, a gdje je korisnik polise osiguranja zaposlenik na način propisan ovim zakonom, osim osiguranja zaposlenika u vezi s poslom koji obavljaju.
- (5) Izuzeti prihodi iz člana 8. stava (2) ovog zakona koji ne ulaze u dohodak od nesamostalnog rada i koji ne podliježu oporezivanju su:
 - a) posebna radna odjeća obilježena nazivom ili znakom poslodavca ili isplatioca prihoda odnosno plaće,
 - b) posebni ljekarski pregledi, po osnovu posebnih propisa,
 - c) razni oblici stručnog usavršavanja koja su u vezi s djelatnošću poslodavca i isplatioca prihoda,
 - d) članarine po osnovi članstva u strukovnim komorama koje je, prema posebnim propisima, obavezan poslodavac plaćati za zaposlenike pri obavljanju određenih poslova za poslodavaca i/ili isplatioca prihoda odnosno plaće,
 - e) naknada troškova službenog putovanja, i to: dnevnice do visine određene posebnim propisom, troškovi smještaja, prijevoza i ostalih naknada zaposlenim u visini propisanoj Pravilnikom o primjeni zakona o porezu na dohodak.

Član 18. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 18.

(Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada)

- (1) Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada predstavlja razliku između prihoda iz člana 17. ovog zakona i rashoda iz člana 9. tač. a) i b) ovog zakona koji su nastali u poreznom periodu.
- (2) Izuzetno od člana 7. stav (2) ovog zakona, vrijednost prihoda iz člana 17. stav (3) ovog zakona predstavlja nominalna vrijednost ili tržišna vrijednost vrijednosnog papira ovisno što je manje.
- (3) Ukoliko je tržišna vrijednost vrijednosnog papira izražena u stranoj valuti, osnovicu poreza na dohodak predstavlja njena protuvrijednost po zvaničnom srednjem kursu

Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan sticanja prava raspolaganja nad tim vrijednosnim papirom.

Amandman X

U članu 18. u stavu 2. riječi „nominalna vrijednost ili tržišna vrijednost vrijednosnog papira ovisno što je manje“ mijenja se riječima „prihod ostvaren prodajom vrijednosnih papira“.

Obrazloženje

Vrijednosni papir vrijedi samo koliko je vrijedan papir na kojem je odštampan.

Aktom kupoprodaje vrijednosni papir stiže tržišnu vrijednost i zbog toga je treba uzimati kao osnovicu poreza na dohodak. Nema nikakve dobiti dok se vrijednosni papir ne nađe na tržištu. Shodno navedenom, nominalna vrijednost ne može predstavljati osnovicu.

Nakon izmjene, član u 18. glasi:

Član 18.

(Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada)

- (1) Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada predstavlja razliku između prihoda iz člana 17. ovog zakona i rashoda iz člana 9. tač. a) i b) ovog zakona koji su nastali u poreznom periodu.
- (2) Izuzetno od člana 7. stav (2) ovog zakona, vrijednost prihoda iz člana 17. stav (3) ovog zakona predstavlja prihod ostvaren prodajom vrijednosnih papira.
- (3) Ukoliko je tržišna vrijednost vrijednosnog papira izražena u stranoj valuti, osnovicu poreza na dohodak predstavlja njena protuvrijednost po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan sticanja prava raspolaganja nad tim vrijednosnim papirom.

Član 22. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 22.

(Poslovni rashodi)

- (1) Poslovni rashodi (u daljem tekstu: rashodi) koji se mogu odbiti od prihoda su plaćeni troškovi u toku jednog poreznog perioda koji su u potpunosti isključivo i direktno povezani sa obavljanjem tog samostalnog rada.
- (2) Fizička lica - obveznici poreza na dohodak koji obavljaju registrovanu samostalnu djelatnost, obrtničku ili djelatnost sličnu obrtničkoj, ili trgovačku djelatnost bilo kao

osnovno, dopunsko ili dodatno zanimanje, koja za obavljanje registrovane djelatnosti nabavljaju robu, odnosno materijal i sirovine, dužni su na kraju poslovne godine sa stanjem na dan 31. decembra izvršiti popis zaliha robe, odnosno sirovina i materijala na zalihama odnosno u gotovim proizvodima, i to:

- a) po nabavnoj vrijednosti sa uračunatim porezom na dodanu vrijednost (u daljem tekstu: PDV), ako nisu registrovani PDV obveznici;
 - b) po nabavnoj vrijednosti bez PDV, ako su registrovani PDV obveznici.
- (3) Stanje utvrđeno popisom ne prenosi se i ne iskazuje u Knjizi prihoda i rashoda kao početno stanje za narednu godinu. Nabavna vrijednost robe odnosno materijala i sirovina za obavljanje djelatnosti za koju je porezni obveznik registrovan smatra se poslovnim rashodom, ako je ista iskazana u Knjizi prihoda i rashoda ovjerenoj u Poreznoj upravi, na osnovu vjerodostojne dokumentacije o nabavci i plaćanju iste.
- (4) Porezni obveznici iz stava (2) ovog člana u Knjizi prihoda i rashoda, kao rashod za jedan porezni period mogu iskazati nabavnu vrijednost robe, odnosno sirovina i materijala koji su nabavili i platili u toku poreznog perioda.
- (5) Rashodi koji se mogu umanjiti od ostvarenih prihoda uključuju:
- a) godišnje takse ili obaveze plaćene stručnim udruženjima ili strukovnim komorama, ukoliko su vezani uz ekonomsku aktivnost poreznog obveznika,
 - b) rashodi koji su nastali korištenjem automobila za obavljanje samostalne djelatnosti poreznog obveznika, uključujući gorivo i održavanje automobila,
 - c) plaćeni doprinosi za zaposlenike i za sebe u skladu sa posebnim propisima,
 - d) troškovi nastali u vezi sa stručnim usavršavanje zaposlenika i vlasnika, ukoliko je stručno usavršavanje potrebno za obavljanje samostalnog rada,
 - e) isplaćene plaće ili naknade zaposlenicima na način propisan ovim zakonom,
 - f) plaćeni javni prihodi, a koji su vezani za obavljanje samostalne djelatnosti poreznog obveznika;
 - g) kamate na kredite i kamate na pozajmice u svrhu poslovanja na način propisan ovim zakonom,
 - h) troškovi službenog putovanja do iznosa propisanih ovim zakonom,
 - i) troškovi amortizacije na način propisan ovim zakonom,
 - j) oglašavanje, odnosi sa javnošću i promotivni materijal u visini do 3% prihoda ostvarenog u toj godini,
 - k) troškovi reprezentacije u visini do 3% prihoda ostvarenog u toj godini,
 - l) sponzorstvo u visini do 3% prihoda ostvarenog u toj godini u svrhu podrške naučnih, zabavnih i sportskih aktivnosti koje se obavljaju unutar Federacije,
 - m) donacije u visini do 3% prihoda ostvarenog u toj godini datih u robi, predmetima ili novcu doznačenom na račun, u kulturne, odgojno-obrazovne, naučne, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe, udruženjima i drugim licima koja djelatnost obavljaju u skladu sa posebnim propisima. Izuzetno, donacija iznad propisanog iznosa priznaje se u cijelosti, pod uvjetom da je data na osnovu odluka nadležnih organa o provedbi i finansiranju posebnih programa i akcija u cilju

- općeg društvenog interesa, ali ne i za redovnu djelatnost primaoca donacije (pokloni).
- n) rashodi koji su nastali u vezi sa poslovanjem povezanih lica u skladu sa članom 16. ovog zakona.
 - o) rashodi nastala na ime prirodnih nepogoda (poplave, požari, zemljotresi ...) u visini stvarnih troškova koji nisu pokriveni osiguranjem.
- (6) Porezno nepriznati rashodi smatraju se:
- a) plaćeni porezi na dohodak,
 - b) novčane kazne i zatezne kamate koje su dospjele zbog kršenja bilo kojeg zakona,
 - c) rashodi koji nisu nastali u vezi sa sticanjem dohotka,
 - d) rashodi koji su registrirani u poslovnim knjigama i za koje ne postoji vjerodostojna dokumentacija,
 - e) premije osiguranja koje plaća poslodavac za svog zaposlenika, izuzev ukoliko su premije uključene u plaću zaposlenika,
 - f) gubitak od prodaje ili prijenosa bilo koje imovine između povezanih lica,
 - g) izdaci političkim strankama.
- (7) Ulaganje lične imovine u poslovnu imovinu, osim ulaganja u stalnu imovinu, ima tretman rashoda. Ulaganje imovine koje nije u novčanom obliku, utvrđuje se na način iz člana 16. ovog zakona.

Amandman XI

U članu 22. u stavu 6. u tački e) iza riječi „zaposlenika“ dodaju se riječi: „osim osiguranja zaposlenika u vezi sa poslom koji obavljaju.“

Obrazloženje

Identično obrazloženju za član 17. stav 4. tačku g).

Član 23. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 23. (Amortizacija)

- (1) Amortizacija se može priznati kao rashod za stalna sredstva koja su unesena u popis dugotrajne imovine primjenom proporcionalne metode amortizacije.
- (2) Porezno priznate stope amortizacije dugotrajne imovine iznose:
 - a) građevinski objekti - 5%,
 - b) ceste, komunalni objekti, željeznica - 10%,
 - c) oprema, vozila, postrojenja - 15%,

- d) oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme - 15%,
 - e) hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%,
 - f) višegodišnji zasadi -15%,
 - g) osnovna stada - 40% i
 - h) nematerijalna imovina - 20%.
- (3) Imovina koja se amortizuje, a čija je nabavna vrijednost manja od 1.000,00 KM, može se odbiti u cijelosti u godini nabavke pod uvjetom da je imovina stavljena u upotrebu.
 - (4) Nabavna vrijednost računarskog hardvera i softvera može se odbiti u cijelosti u godini nabavke pod uvjetom da su isti stavljeni u upotrebu.
 - (5) Amortizacija se priznaje samo na sredstva koja se koriste na teritoriji Federacije.

Amandman XII

U članu 23. u stavu 2. tačke f) i g) se brišu.

Dosadašnja tačka h) postaje tačka f).

U istom članu u stavu 5. riječi „na teritoriji Federacije“ se brišu.

Objasnenje

Višegodišnji zasadi i osnovna stada se ne amortizuju. Obzirom da amortizacija u skladu sa MRS br. 16 i 38 podrazumijeva vijek upotrebe, a višegodišnji zasadi i osnovna stada nemaju vijek upotrebe, potrebno je brisati tačku f) i g).

Dakle, određivanje porezno priznate stope amortizacije nematerijalne imovine je u suprotnosti sa MRS br. 38. Predloženo zakonsko rješenje je u suprotnosti sa MRS i Zakonom o računovodstvu i reviziji. Shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji, amortizacija se ne obračunava na stalna sredstva, kojima se ne može odrediti vijek korištenja ili kapacitet u vremenu korištenja. U ovom slučaju se pogrešno tumači i shvata pojam amortizacije i ispravke. U slučaju kada se ne može odrediti vrijeme korištenja ili kapacitet korištenja u roku korištenja, nema ni amortizacije.

Korištenje nema veze sa teritorijom. Sredstvo se troši bez obzira gdje se koristi.

To se najbolje može vidjeti na primjeru korištenja kamiona, odnosno drugog prevoznog sredstva u slučaju korištenja i na teritoriji FBiH i RS-a.

Nakon izmjene, član 23. glasi:

**Član 23.
(Amortizacija)**

- (1) Amortizacija se može priznati kao rashod za stalna sredstva koja su unesena u popis dugotrajne imovine primjenom proporcionalne metode amortizacije.
- (2) Porezno priznate stope amortizacije dugotrajne imovine iznose:
 - a) građevinski objekti - 5%,
 - b) ceste, komunalni objekti, željeznica - 10%,
 - c) oprema, vozila, postrojenja - 15%,
 - d) oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme - 15%,
 - e) hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%,
 - f) nematerijalna imovina - 20%.
- (3) Imovina koja se amortizuje, a čija je nabavna vrijednost manja od 1.000,00 KM, može se odbiti u cijelosti u godini nabavke pod uvjetom da je imovina stavljena u upotrebu.
- (4) Nabavna vrijednost računarskog hardvera i softvera može se odbiti u cijelosti u godini nabavke pod uvjetom da su isti stavljeni u upotrebu.
- (5) Amortizacija se priznaje samo na sredstva koja se koriste.

Član 39. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 39.
(Predmet oporezivanja)**

- (1) Prihodom od ulaganja kapitala smatraju se:
 - a) prihodi po osnovu kamata;
 - b) prihodi po osnovu dividende ili udjela u dobiti;
 - c) prihodi po osnovu vrijednosnih papira;
 - d) prihodi ostvareni od isplaćenog kapitala od dobrovoljnog dopunskog osiguranja (životnog, penzionog) ušteđenog od premija na koje korisniku osiguranja nisu obračunati i plaćeni obavezni doprinosi i porez na dohodak.
- (2) Kamatama iz stava (1) tačka a) ovoga člana smatraju se:
 - a) kamata na oročenu ili rentnu štednju (uključujući i prinos, nagradu, premiju i svaku drugu naknadu ostvarenu iznad visine uložениh sredstava),
 - b) kamata po vrijednosnim papirima,
 - c) kamata po osnovi datih zajmova,
 - d) kamata kao raspodjele prihoda investicijskog fonda, ako se ne oporezuju kao udio u dobiti na temelju podjele dobiti ili prihoda investicijskog fonda.

- (3) Prihodom iz stava (1) tačka b) ovoga člana smatra se svaka raspodjela dobiti privrednih društava u bilo kojem obliku, a posebno:
 - a) primici po osnovi dionica ili udjela u dobiti privrednih društava koje ostvaruju putem prijenosa, dodjele ili kupovine vlastitih dionica ili udjela, a koji se ne smatraju prihodom od nesamostalnog rada u skladu sa odredbama ovog zakona;
 - b) izuzimanje imovine i korištenje usluga privrednih društava za njihove privatne potrebe (skriveno isplate dobiti) izvršeni tokom poreznog perioda na teret dobiti tekućeg perioda.
- (4) Prihodom iz stava (1) tačka c) ovoga člana smatra se svaki prinos koji se ostvaruje držanjem vrijednosnog papira i izvedenica vrijednosnih papira.
- (5) Kod utvrđivanja dohotka od ulaganja kapitala rashodi se ne mogu odbiti.

Amandman XIII

U članu 39. u stavu 1. riječ „kapitala“ mijenja se rječju „sredstava“.

U istom članu u istom stavu tačka b) se briše. Dosadašnje tačke c) i d) postaju tačke b) i c).

Alternativa: U članu 12. dodati novi stav 2. koji glasi: „Dohodak od ulaganja kapitala po osnovu dividendi/udjela u dobiti oporezuje se stopom od 10%“.

U istom članu u stavu 2. tačka a) briše se. Tačke b), c) i d) postaju tačke a), b) i c).

U istom članu u stavu 3. iza riječi „obliku“ stavlja se tačka. Ostali dio teksta se briše.

U istom članu u stavu 5. riječi „ne mogu“ mijenjaju riječima „moraju“.

Obrazloženje

Za stav 1. i izmjenu riječi „kapitala“ u riječ „sredstava“ obrazloženje je kao i za amandman IV.

U stavu 1. je predloženo da se briše tačka b) jer smatramo da prihodi po osnovu dividende ili udjela u dobiti trebaju biti izuzeti od oporezivanja. Treba istaći da je za razliku od dohotka od nesamostalnog rada ili imovine i imovinskih prava, ovaj izvor dohotka koji potiče iz oporezivane dobiti pravnih lica, odnosno kompanija je već jednom oporezovan, pa se govori o dvostrukom oporezivanju.

Također, uzmimo primjer Republike Srpske u kojoj ne postoji oporezivanje dividende i oporezivanje ovih prihoda u Federaciji BiH bi moglo prouzrokovati prebacivanje sjedišta kompanija iz Federacije u Republiku Srpsku.

Ukoliko se ne usvoji ovaj prijedlog da prihodi po osnovu dividendi ili udjela u dobiti budu neoporezivi onda predlažemo alternativu da se u članu 12. doda novi stav 2. koji definiše

da se dohodak od ulaganja kapitala po osnovu dividendi/udjela u dobiti oporezuje se stopom od 10%. Razlozi za to su sljedeći:

Dohodak od ulaganja kapitala po osnovu dividende/ udjela u dobiti bi trebao da se oporezuje sa stopom do najviše 10%, a nikako stopom od 20% koja onda narušava mogućnost domaće akumulacije kapitala u odnosu na inostranu koja je u pravilu oporeziva sa 5%.

Osim toga, ako je pravno lice već platilo porez na dobit u FBiH u iznosu od 10% onda je dodatna stopa poreza na dohodak od ulaganja od kapitala po osnovu dividendi od još dodatnih maksimalnih 10% na isti izvor dohotka dovoljna. Ovim prijedlogom bi u slučaju FBiH omjer najviše stope poreza na dohodak (prema prijedlogu Zakona o porezu na dohodak u FBiH) u odnosu na stopu po kojoj se oporezuju dividende iznosila 50% što je nešto ispod prosjeka sedam analiziranih post-tranzicijskih zemalja (58%) i EU15 (63%). Međutim, ako uzmemo u obzir i iznose prosječne godišnje plaće u (F)BiH i ostalim analiziranim zemljama (EU15 i sedam postranzicijskih zemalja), stopa po kojoj bi se oporezivala dividenda i ostali dohodak od ulaganja kapitala bi trebala biti još i niža od 10%. Dakle, s tim u vezi, predlaže se oporezivanje dohotka od ulaganja kapitala stopom do 10%.

Dohodak od ulaganja kapitala po osnovu dividendi/ udjela u dobiti, slično kao i ostali izvori dohotka od ulaganja kapitala po osnovu kamata i dr. inicijalno potiču iz štednje koja je već jednom oporezovana u toku sticanja dohotka. Pošto je taj dohodak opet aktiviran i ostvaruje dodatni prinos, on, osim što predstavlja nagradu za preuzeti rizik od ulaganja, u ekonomiji predstavlja i najvažniju osnovicu za investicije, odnosno nova kapitalna ulaganja. Dakle, (F)BiH ne bi trebala da zavisi isključivo od inostranog kapitala koju u (F)BiH dolazi putem stranih direktnih ulaganja, nego bi, između ostalog, kroz poreski sistem trebala stvoriti ambijent za akumulaciju domaćeg kapitala.

Također, ova predložena visoka stopa je diskriminatorna prema domaćim vlasnicima kapitala u odnosu na inostrane ulagače u FBiH koji u većini slučajeva plaćaju niže stope na isplatu dividende ako uzmemo u obzir stope prema kojima se oporezuje dividenda iz preko 40 sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je BiH potpisala sa državama širom svijeta. Analizom Ugovora o izbjegavanju dvostukog oporezivanja koje je BiH potpisala sa drugim zemljama koje uključuju i najveće strane ulagače u BiH, reguliše se oporezivanje dividende u zemlji i inostranstvu. Stopa prema kojoj se oporezuje dividenda za ino ulagače u pravilu iznosi 5%, u rijetkim slučajevima 10%, pa pretpostavimo sljedeću situaciju: kompanija sa sjedištem u FBiH sa djelimičnim austrijskim vlasništvom isplaćuje dividendu domaćem licu i stranom licu. Prihod od dividende domaćeg lica će izvjesno biti oporezovano stopom od 20%, a strano lice stopom od 5%. Domaće lice je više oporezovano što umanjuje njegovu mogućnost akumulacije kapitala u odnosu na strano lice koje ostvaruje dohodak u FBiH, plaća nižu stopu poreza po osnovu isplate dividende i više akumulira kapital van granica (F)BiH. Stranom licu se na ovaj način daje prednost kod daljeg ulaganja i u (F)BiH (u istu ili neku drugu kompaniju) što je diskriminatorno.

Akumulacija kapitala je veoma bitna jer akumulacijom domaćeg kapitala države postaju manje osjetljive na međunarodne tokove kapitala, a time i globalne finansijske i ekonomske krize koje su nemonovne u doba neizvjesnosti u kojem živimo.

Nakon urađene analize, uočeno je da sve zemlje EU prihod od dividende oporezuju nižom stopom nego dohodak od rada.

Potpuno je neopravdano da predmet oporezivanja bude kamata na oročenu ili rentnu štednju, jer se takvim zakonskim rješenjem ne podstiče štednja. Veća štednja u jednoj državi znači i veću kupovnu moć, što je bogatstvo veće tim je veća i potrošnja, što ujedno znači i veće punjenje budžetskih i vanbudžetskih fondova. O tome se mora voditi računa prilikom donošenja Zakona.

Prema Zakonu o porezu na dohodak Republike Srpske kamata na štednju nije oporeziva, stoga je neophodno harmonizovati propise na nivou BiH. Obzirom na zakonsko rješenje Republike Srpske prema kojem ne postoji ni oporezivanje dividende, ni porez na kamatu, oporezivanje ovih prihoda u Federaciji bi moglo prouzročiti prebacivanje sjedišta kompanija iz Federacije u Republiku Srpsku.

U stavu 3. tačkom a) uvodi se diskriminacija između privatnih i pravnih vlasnika kapitala (privatni ne plaćaju) i nije definisana situacija šta u slučaju ako se dividenda ne isplaćuje.

U stavu 5. se kod utvrđivanja dohotka od ulaganja kapitala rashodi moraju odbiti. Šta ako se plati provizija. O tome se mora voditi računa.

Nakon izmjene, član 39. glasi:

Član 39.
(Predmet oporezivanja)

- (1) Prihodom od ulaganja sredstava smatraju se:
 - a) prihodi po osnovu kamata;
 - b) prihodi po osnovu vrijednosnih papira;
 - c) prihodi ostvareni od isplaćenog kapitala od dobrovoljnog dopunskog osiguranja (životnog, penzionog) ušteđenog od premija na koje korisniku osiguranja nisu obračunati i plaćeni obavezni doprinosi i porez na dohodak.
- (2) Kamatama iz stava (1) tačka a) ovoga člana smatraju se:
 - a) kamata po vrijednosnim papirima,
 - b) kamata po osnovi datih zajmova,
 - c) kamata kao raspodjele prihoda investicijskog fonda, ako se ne oporezuju kao udio u dobiti na temelju podjele dobiti ili prihoda investicijskog fonda.
- (3) Prihodom iz stava (1) tačka b) ovoga člana smatra se svaka raspodjela dobiti privrednih društava u bilo kojem obliku.

- (4) Prihodom iz stava (1) tačka c) ovoga člana smatra se svaki prinos koji se ostvaruje držanjem vrijednosnog papira i izvedenica vrijednosnih papira.
- (5) Kod utvrđivanja dohotka od ulaganja kapitala rashodi se moraju odbiti.

Član 45. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 45.
(Lični odbitak)**

- (1) Poreznim obveznicima iz člana 3. stav (1) i stav (2) tačka a) ovog zakona ukupan iznos ostvarenog dohotka umanjuje se za lični odbitak u visini od 8.400,00 KM za porezni period za koji postoji obaveza plaćanja poreza. Ukoliko je porezni period kraći od kalendarske godine, lični odbitak se računa za svaki mjesec u kojem je ostvaren dohodak.
- (2) Porezni obveznici iz člana 3. stav (1) i stav (2) tačka a) ovog zakona mogu odbiti lični odbitak od ostvarenih prihoda od nesamostalnog i samostalnog rada.
- (3) Porezni obveznik koristi lični odbitak za period za koji postoji obaveza plaćanja poreza. Period se zaokružuje u korist poreznog obveznika za pune mjesece, a neiskorišteni odbici ne mogu se prenositi u naredni period.
- (4) Odredbe o ličnom odbitku iz stava (1) ovog člana primjenjuju se za lice koje radi sa punim radnim vremenom.
- (5) Za lice koje radi sa nepunim radnim vremenom, umanj enje iz stava (4) ovog člana je srazmjerno radnom vremenu tog lica u odnosu na puno radno vrijeme.
- (6) Ukoliko lice ostvaruje puno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, ukupni lični odbitak koje vrši svaki poslodavac srazmjerno radnom vremenu ne može preći lični odbitak učinjeno sa punim radnim vremenom.
- (7) Ukoliko lice ostvaruje nepuno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, svaki poslodavac vrši umanj enje srazmjerno radnom vremenu kod poslodavca u odnosu na puno radno vrijeme, s tim što zbir umanj enja mora biti manji od ličnog odbitka u odnosu na puno radno vrijeme.

Amandman XIV

U članu 45. u stavu 1. broj „8.400,00“ mijenja se brojem „12.000,00“.

Obrazloženje

U skladu sa amandmanom VI neophodna je izmjena ovog člana.

Nakon izmjene, član 45. glasi:

Član 45.
(Lični odbitak)

- (1) Poreznim obveznicima iz člana 3. stav (1) i stav (2) tačka a) ovog zakona ukupan iznos ostvarenog dohotka umanjuje se za lični odbitak u visini od 12.000,00 KM za porezni period za koji postoji obaveza plaćanja poreza. Ukoliko je porezni period kraći od kalendarske godine, lični odbitak se računa za svaki mjesec u kojem je ostvaren dohodak.
- (2) Porezni obveznici iz člana 3. stav (1) i stav (2) tačka a) ovog zakona mogu odbiti lični odbitak od ostvarenih prihoda od nesamostalnog i samostalnog rada.
- (3) Porezni obveznik koristi lični odbitak za period za koji postoji obaveza plaćanja poreza. Period se zaokružuje u korist poreznog obveznika za pune mjesece, a neiskorišteni odbici ne mogu se prenositi u naredni period.
- (4) Odredbe o ličnom odbitku iz stava (1) ovog člana primjenjuju se za lice koje radi sa punim radnim vremenom.
- (5) Za lice koje radi sa nepunim radnim vremenom, umanjenoje iz stava (4) ovog člana je srazmjerno radnom vremenu tog lica u odnosu na puno radno vrijeme.
- (6) Ukoliko lice ostvaruje puno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, ukupni lični odbitak koje vrši svaki poslodavac srazmjerno radnom vremenu ne može preći lični odbitak učinjeno sa punim radnim vremenom.
- (7) Ukoliko lice ostvaruje nepuno radno vrijeme kod dva ili više poslodavaca, svaki poslodavac vrši umanjenoje srazmjerno radnom vremenu kod poslodavca u odnosu na puno radno vrijeme, s tim što zbir umanjenoja mora biti manji od ličnog odbitka u odnosu na puno radno vrijeme.

Član 58. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

Član 58.
(Utvrđivanje godišnjeg poreza na dohodak)

- (1) Porezni obveznik kojem je propisana obaveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak, utvrđuje godišnji iznos poreza na dohodak po isteku poreznog perioda, koji se utvrđuje na osnovice svih dohodaka po ovom zakonu, primjenom stopa iz člana 12. ovog zakona. Iz Godišnje prijave poreza na dohodak isključuje se dohodak za koji je utvrđeno, po ovom zakonu, da predstavlja konačnu poreznu obavezu.
- (2) Poreznom obvezniku umanjit će se godišnja obaveza poreza na dohodak za 10% ličnog odbitka iz člana 45. ovog zakona na ime uplata u dobrovoljni penzioni fond koje izvrši u poreznom periodu.

- (3) Poslodavac i isplatitelj dohotka od nesamostalnog rada obavezan je za sve zaposlenike i druga fizička lica koji su kod njega ostvarivali dohodak u cijelom poreznom periodu izvršiti godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada.
- (4) Na način iz stava (2) ovog člana obavezan je postupiti i porezni agent ako je zaposlenik i drugo fizičko lice ostvarilo prihode u toku poreznog perioda a koristilo pravo na porodijski ili roditeljski dopust, bolovanje iznad 42 dana ili drugi dopust za koji se prema posebnim propisima isplaćuje naknada ili plaća na teret sredstava obaveznih osiguranja, osim ako je to pravo koristila svih 12 mjeseci poreznog perioda.
- (5) Porezni obveznici koji su dužni podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak, a istu ne podnesu ili ako su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni, porez na dohodak utvrđuje se procjenom. Ako porezni obveznik u Godišnjoj prijavi poreza na dohodak nije iskazao dohodak za koji Porezna uprava nije imala saznanja, a koji je bio obavezan iskazati u skladu sa ovim zakonom, Porezna uprava će po službenoj dužnosti bez vremenskog ograničenja pokrenuti obnovu postupka, na osnovu novih saznanja i utvrdi dohodak koji je porezni obveznik bio obavezan iskazati.
- (6) Poreznom obvezniku koji ostvari dohodak iz inostranstva, odnosno izvan Federacije, porez na dohodak utvrdit će se na osnovu odredbi ovog zakona i člana 14. zakona uz priznavanje plaćenog poreza na dohodak u inostranstvu odnosno izvan Federacije.
- (7) Godišnji iznos poreza na dohodak se umanjuje za iznose plaćene akontacije poreza na dohodak iz ovoga zakona te utvrđuje razlika za uplatu ili povrat poreza. Godišnja prijava dohotka smatra se konačnom poreznom obvezom.

Amandman XV

U članu 58. u stavu 2. broj „10“ mijenja se brojem „20“.

Obrazloženje

Ako mjesečna uplata poreskog obveznika u dobrovoljni penzioni fond iznosi 100 KM, što je na godišnjem nivou 1.200 KM, umanjenje godišnje poreske obaveze poreza na dohodak iznosilo bi 10% od ličnog odbitka. Lični odbitak iznosi 8.400,00 KM, što bi značilo umanjenje od 840 KM. Predlažemo umanjenje godišnje obaveze poreza na dohodak za 20% ličnog odbitka, jer predloženo rješenje u Nacrtu ne djeluje stimulatивно i umanjenje mora biti u većem iznosu.

Nakon izmjene, član 58. glasi:

Član 58.

(Utvrdjivanje godišnjeg poreza na dohodak)

- (1) Porezni obveznik kojem je propisana obaveza podnošenja Godišnje prijave poreza na dohodak, utvrđuje godišnji iznos poreza na dohodak po isteku poreznog perioda, koji se utvrđuje na osnovice svih dohodaka po ovom zakonu, primjenom stopa iz člana 12. ovog zakona. Iz Godišnje prijave poreza na dohodak isključuje se dohodak za koji je utvrđeno, po ovom zakonu, da predstavlja konačnu poreznu obavezu.
- (2) Poreznom obvezniku umanjit će se godišnja obaveza poreza na dohodak za 20% ličnog odbitka iz člana 45. ovog zakona na ime uplata u dobrovoljni penzioni fond koje izvrši u poreznom periodu.
- (3) Poslodavac i isplatitelj dohotka od nesamostalnog rada obavezan je za sve zaposlenike i druga fizička lica koji su kod njega ostvarivali dohodak u cijelom poreznom periodu izvršiti godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada.
- (4) Na način iz stava (2) ovog člana obavezan je postupiti i porezni agent ako je zaposlenik i drugo fizičko lice ostvarilo prihode u toku poreznog perioda a koristilo pravo na porodijski ili roditeljski dopust, bolovanje iznad 42 dana ili drugi dopust za koji se prema posebnim propisima isplaćuje naknada ili plaća na teret sredstava obaveznih osiguranja, osim ako je to pravo koristila svih 12 mjeseci poreznog perioda.
- (5) Porezni obveznici koji su dužni podnijeti Godišnju prijavu poreza na dohodak, a istu ne podnesu ili ako su podaci iz prijave netačni ili nepotpuni, porez na dohodak utvrđuje se procjenom. Ako porezni obveznik u Godišnjoj prijavi poreza na dohodak nije iskazao dohodak za koji Porezna uprava nije imala saznanja, a koji je bio obavezan iskazati u skladu sa ovim zakonom, Porezna uprava će po službenoj dužnosti bez vremenskog ograničenja pokrenuti obnovu postupka, na osnovu novih saznanja i utvrdi dohodak koji je porezni obveznik bio obavezan iskazati.
- (6) Poreznom obvezniku koji ostvari dohodak iz inostranstva, odnosno izvan Federacije, porez na dohodak utvrdit će se na osnovu odredbi ovog zakona i člana 14. zakona uz priznavanje plaćenog poreza na dohodak u inostranstvu odnosno izvan Federacije.
- (7) Godišnji iznos poreza na dohodak se umanjuje za iznose plaćene akontacije poreza na dohodak iz ovoga zakona te utvrđuje razlika za uplatu ili povrat poreza. Godišnja prijava dohotka smatra se konačnom poreznom obvezom.

Član 67. u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak glasi:

**Član 67.
(Prekršaji poreznog agenta)**

- (1) Isplatioci prihoda odnosno porezni obveznici koji, činjenjem ili nečinjenjem, naprave prekršaj u vezi sa odredbama ovog zakona, podliježu novčanoj kazni za prekršaje.
- (2) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 70.000,00 KM kaznit će se za prekršaj porezni agent - pravno lice ako:
 - a) za svoje zaposlene i fizička lica bez zasnivanja radnog odnosa ne izvrši obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada (član 43. ovog zakona);
 - b) ne izvrši prijavu obračunatog poreza na dohodak na propisani način (čl. 51. do 55. ovog zakona);
 - c) ne vrši isplati zaposlenim, građanima, trećim licima na račun kod banke odnosno suprotno načinu isplate koje se obveznicima poreza na dohodak mogu izvršiti na ostale račune u gotovom novcu (član 64. ovog zakona);
 - d) ne dostavljaju izvještaj o obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak poreznim obveznicima (član 51. stav (4) ovog zakona);
 - e) u propisanom roku ne uplati ili uplati manju akontaciju poreza na dohodak (član 43. stav (1), član 47. stav (1), član 48. stav (1) i član 49. stav (1) ovog zakona) .
- (3) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice kod pravnog lica novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana, kaznit će se i fizičko lice –samostalni poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM.
- (5) Novčane kazne propisane st. (2), (3) i (4) ovog člana povećavaju se za 50% u slučajevima kada je isplatilac prihoda odnosno porezni obveznik ponovno ili više puta počinio prekršaj iz stava (2) ovog člana, ali ne preko maksimalnih iznosa propisanih posebnim propisima.

Amandman XVI

U članu 67. u stavu 2. broj „70.000,00“ mijenja se brojem „25.000,00“.

U istom članu u stavu 3. broj „20.000,00“ mijenja se brojem „10.000,00“.

U istom članu u stavu 4. broj „20.000,00“ mijenja se brojem „10.000,00“.

Obrazloženje

Kazne koje su predložene su nesrazmjerne trenutnoj ekonomskoj situaciji u BiH, te ih je potrebno uskladiti i smanjiti u skladu sa našom realnom ekonomskom situacijom kako za pravna tako i za fizička lica. Također, rasponi su preveliki i ostavljaju mogućnost za korupciju. Predloženim amandmanom će se direktno utjecati na smanjenje mita i korupcije i doprinijet će se efikasnijem i pravednijem provođenju zakona.

Nakon izmjene, član 67. glasi:

Član 67. (Prekršaji poreznog agenta)

- (1) Isplatioci prihoda odnosno porezni obveznici koji, činjenjem ili nečinjenjem, naprave prekršaj u vezi sa odredbama ovog zakona, podliježu novčanoj kazni za prekršaje.
- (2) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 25.000,00 KM kaznit će se za prekršaj porezni agent - pravno lice ako:
 - a) za svoje zaposlene i fizička lica bez zasnivanja radnog odnosa ne izvrši obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada (član 43. ovog zakona);
 - b) ne izvrši prijavu obračunatog poreza na dohodak na propisani način (čl. 51. do 55. ovog zakona);
 - c) ne vrši isplati zaposlenim, građanima, trećim licima na račun kod banke odnosno suprotno načinu isplate koje se obveznicima poreza na dohodak mogu izvršiti na ostale račune u gotovom novcu (član 64. ovog zakona);
 - d) ne dostavljaju izvještaj o obračunatom i uplaćenom porezu na dohodak poreznim obveznicima (član 51. stav (4) ovog zakona);
 - e) u propisanom roku ne uplati ili uplati manju akontaciju poreza na dohodak (član 43. stav (1), član 47. stav (1), član 48. stav (1) i član 49. stav (1) ovog zakona) .
- (3) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana, kaznit će se i odgovorno lice kod pravnog lica novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (4) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana, kaznit će se i fizičko lice –samostalni poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (5) Novčane kazne propisane st. (2), (3) i (4) ovog člana povećavaju se za 50% u slučajevima kada je isplatilac prihoda odnosno porezni obveznik ponovno ili više puta počinio prekršaj iz stava (2) ovog člana, ali ne preko maksimalnih iznosa propisanih posebnim propisima.

Nakon člana 68. dodaje se novi član 69. koji glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj nadležni organi za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog zakona ako:

- a) u zakonom predviđenom roku ne donese Pravilnik o primjeni zakona o porezu na dohodak**
- b) pravilno ne primjenjuje i krši procedure za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog zakona i drugih podzakonskih akata**
- c) neopravdano poreskom obavezniku uskrati uvid u podatke o utvrđivanju i naplati poreza koji se o njemu vode kod nadležnih organa ili, na zahtjev poreskog obaveznika, ne izmjeni nepotpune, odnosno netačne podatke o poreskom obavezniku.**

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 50. 000 KM kaznit će se nadležni organi za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog Zakona za ponovljene prekršaje iz stava 1. ovog člana.

(3) Za ponovljeni prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 2.000, 00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se i odgovorna lica u nadležnim organima za nadzor, primjenu, kontrolu i provedbu ovog zakona.“

Obrazloženje

Za prekršaje iz ovog zakona predviđena je kazna samo za: poslodavca - pravno lice, poslodavca - fizičko lice i odgovorno lice kod poslodavca, a ne i za odgovorno lice nadležnih organa, koji namjerno ili iz grube nepažnje ne vrši posao u skladu sa propisima i nanosi štetu: poslodavcima, radnicima i institucijama države.

Napominjemo da je Ured za zakonodavstvo Vlade FBiH, svojim mišljenjem, potvrdio da ne postoje ustavne ili zakonske prepreke za uvođenje i ove vrste odgovornosti.

Stoga predlažemo da se u Zakonu, u kaznenim odredbama, uvedu kazne za ovlaštena lica u nadležnim organima koja sprovode Zakon kako smo definisali u prijedlogu. Time će se direktno uticati na smanjenje mita i korupcije i doprinijet će se efikasnijem i pravednijem provođenju zakona.

Dosadašnji članovi 69., 70., 71. i 72. postaju članovi 70., 71., 72. i 73.

Primjedbe na pojedine članove Nacrta Zakona o porezu na dohodak

Postoji niz odredbi u Nacrtu Zakona o porezu na dohodak koje su neprecizne i nejasne i ostavljaju mogućnost različitog tumačenja.

Smatramo da nije potrebno da budu amandmani, te smo ih definisali kao primjedbe na pojedine članove i predlažemo predlagatelju zakona da napravi detaljnu analizu istih.

Neke od primjedbi Udruženja poslodavaca FBiH su:

U članu 2. neophodno je definisati sljedeće pojmove:

Pojam „ograničene porezne obaveze“ iz člana 3. stava 2.

Pojam „Centar poslovnih i životnih interesa“ iz člana 4. stava 1.

Pojam „ličnih poreza“ iz člana 6. stava 6.

Pojam „samooporezivanje“ iz člana 11. tačke c).

Pojmovi „ličnih troškova“ i „dužničke obaveze“ iz člana 17. stava 4.

U istom članu i stavu u tački f) precizirati riječ „izmirivanje“ i tačno navesti ko vrši izmirivanje.

Pojmovi: „isplaćenog kapitala od dobrovoljnog dopunskog osiguranja“, „prinos“ i „držanje“ iz člana 39. stava 4.

U pojmovniku se moraju definisati svi pojmovi koji se upotrebljavaju kroz tekst zakona, kako ne bi došlo do nejasnoća prilikom njegove primjene. Definicije svih pojmova trebaju da se nalaze na početku zakona. U slučaju potrebe da se provjeri šta neki pojam znači, pogledat će se u članu 2. i neće se morati tražiti kroz cijeli tekst zakona.

S druge strane, ukoliko su pojmovi objašnjeni na samom početku nije neophodno u svakom članu u kojem se navedeni pojam spominje objašnjavati šta se pod njim podrazumijeva.

Primjedba na član 19.

U članu 19. u stavu 5. tačno navesti šta se smatra pod pojmom „povezanih uslužnih djelatnosti“.

Navesti djelatnosti iz važeće klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je sastavni dio Odluke o klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 (Službeni glasnik BiH, broj 47/10).

Primjedba na član 22.

U članu 22.:

U stavu 2. definisati koja je to djelatnost slična obrtničkoj.

Predlažemo i da se obzirom da u praksi postoje fizička lica koja obavljaju samostalnu djelatnost, a nisu obavezni da vode Knjigu prihoda i rashoda, jasno definiše ko je obavezan, a ko ne u stavu 4. ovog člana.

U stavu 5.: u tačkama k), l) i m) razmotriti mogućnost da se broj „3“ mijenja brojem „5“, jer će se povećanjem visine neoporezivog dijela sa 3 na 5% podstaknut će se sponzorstva u svrhu podrške naučnih, zabavnih i sportskih aktivnosti, te donacije u kulturne, odgojno-obrazovne, naučne, zdravstvene, humanitarne, sportske i vjerske svrhe. Kroz reprezentaciju će se pospješiti i potrošnja. U današnje vrijeme bez marketinga je teško posloovati.

U tački n) šta se to smatra rashodima koji su nastali u vezi sa poslovanjem povezanih lica?

U stavu 6.:

U tački a) kako je to moguće da se plaća porez na dohodak na plaćeni porez na dohodak?

U tački c) definisati ko utvrđuje rashode i koji su to rashodi.

U tački d) kako se mogu knjižiti rashodi za koje ne postoji vjerodostojna dokumentacija?

U tački e) kako je moguće da poslodavac premije osiguranja plaća za svog zaposlenika? One mogu biti uključene u plaću zaposlenika, ali ih poslodavac ne može plaćati kako je definisano ovom tačkom.

U tački f) definisati ko i kako će utvrditi gubitak od prodaje.

U stavu 7. da li su ulaganja rashodi prema Međunarodnim računovodstvenim standardima?

Primjedba na član 24.

Ko utvrđuje i po kojim elementima tržišnu kamatu iz člana 24. stava 3.?

Primjedba na član 32.

Kako je moguće da se krevet smatra nekretninom u stavu 2. ovog člana?

Da li prijenos bez naknade iz stava 4. podliježe plaćanju poreza? Šta je npr. sa darodavnim ugovorima, ili nasljeđivanjem (prvi nasljedni red)?

Primjedba na član 33.

Stav 3. ovog člana je totalno nejasan.

Šta se to podrazumijeva pod „nasljeđem ili drugim prijenosom, uz ili bez naknade stvarnih prava na nepokretnostima“?

Primjedba na član 34.

Ko utvrđuje građevinsku vrijednost iz stava 2. ovog člana?

Primjedba na član 35.

Jako je teško utvrditi razliku između prodajne cijene prava, udjela i vrijednosnih papira i njihove nabavne cijene iz stava 1. ovog člana. Kako utvrditi ovu razliku za stvari koje su nabavljene prije 30, 50, ili više godina?

Šta je prodajna, nabavna i tržišna cijena i ko je nadležni ogran koji to određuje? I to je neophodno definisati.

Primjedba na član 36.

Da li se stavom 3. ovog člana podstiče crno tržište obzirom da je definisano da je riječ vrijednosnim papirima i udjelima koji su stečeni kupovinom, a kojima se ne trguje na regulisanom tržištu kapitala u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.